

Pálkövi Antal (1816–1862)

Tanár, történetíró. A Borsod megyei Sajókazán született, majd evangélikus iskolai tanító apja korai halálát követően a Gömör megyei Bátkára került, a nagyanyai házhoz. Iskoláit a közeli Zsipen kezdte, majd az alsóbb gimnáziumi osztályokat Sajógömörön, a felsőbbeket Rozsnyón végezte. Teológiát 1834-től Lőcsén végzett. 1938-ban tette le a papi vizsgákat Tiszolcon. Jogtudományokat 1939-től Eperjesen hallgatott, ahol a magyar irodalom rendkívüli és az angol nyelv magántanára lett. 1840-ben szülőföldje, Sajókaza hívta meg evangélikus papjának, majd 1843-tól lett Sárospatak tanára, ahol régiségtant, latin, német és francia nyelvet és magánvállalkozóknak angolt is tanított egészen 1848-ig, amikor a haza szabadságának védelmére ő is fegyvert fogott. Egy gerilla csapatot alakított, és mint kapitány működött. Sárospatakra visszatérve 1850-től Csengery Antal helyét elfoglalva a történelem tanára lett. Szabadszelleme előadásai azonban nemcsak az elragadtatott ifjúság, de az osztrák hatóságok figyelmét is felkeltették, és más tanszékre helyezték. Haláláig latint és német irodalmat tanított. Tehette, mert tudott németül, szlovákul, franciául, angolul, latinul, sőt értette a görög, héber és olasz nyelvet is. Történeti munkái is Patakon jelentek meg, de javarészt kéziratban maradtak.

Munkái:

- *Az emberi művelődés története. Első rész. Hajdan vagy gyermekkor. Sárospatak, 1845.*
- *Magyarország története az olvasó közönség számára. Sárospatak, 1852., 1854., 1857. Három kötet 1630-ig.*

Irodalom:

- *Bíró Sándor: Pálkövi Antal (1816–1862). Egy elfelejtett magyar pedagógus és történész. Magyar Pedagógia, 1967. 2-3. sz. 320-341. l.*